ственото същество в "Нов живот" да бъде само символ на философията?

Когато в своето идеално възвръщане към преобразилата се Беатриче, Данте почувствува целия си живот завладян от скъпите впечатления, от влиянието и спомените на божествената любима, сторило му се много красиво /а в интимната му същина и много правдиво/ освен любовта към знанието, щото никаква друга любов да не смути тоя култ, за чието отпразднуване той приготвя своята Поема. По този начин твърдението в "Нов живот" добива алегорична представа; и тъй като тази интерпретация отнема всеки мирски смисъл на казаното, както твърди да се допусне "Пир", какво хубавата жена (= философията) завладяла сърдцето на поета, наистина Данте да е намерил утеха в скръбта си по Беатриче, като се отдал на ученето. Така любовният епизод от младежкия "памфлет" и остава верен, като се доказва също тъй, че през годините следващи 1290 Данте се заел усърдно с изучаването на това, което той нарича: "последното съвършенство на нашата душа".

Кой би могъл някога да каже какво е представлявал за съзнанието на поета спомен за блажената Беатриче?

Желанието му да се утеши, желанието му "да каже за нея това, което не е било никога казвано за никоя жена" го тласва да се обърне за помощ към книгите, в които древната мъдрост е дирила лек за човешките злополуки. Първото му четиво било De consolatione philosophiae от Боеций, "святата душа, що разкрива лъкливия свят на този, който добре я слуша"; а веднага след това той прочита и De amicitia от Цицерон.

Сам Данте ни казва, че не се чувствувал много сигурен в разбирането на класическия латински; обаче познанията му по граматиката, умственото напрежение и пламенното увлечение в науката му позволили да разбере тия автори и дори да намери повече от това, което е дирил. Той дирил облекчение за своята тъга, а намерил знания и потик да продължи ученето си, нещо което се превърнало в плодоносен кипеж на мисълта за крепкото и чувствително естество на поета. От тия години нататък започна за Данте строгата дисциплина на размишлението, подир която следват възторзите от разкритата истина:

"О през колко нощи, докдето очите на другите хора си почиваха, затворени в сън, моите втренчено съзерцаваха обителта на моята любов!"

Сигурно тогава той се е посветил на внимателното четене на латинските поети, чието повърхностно познаване той показва още в "Нов живот". Енеидата на Виргилий му е предлагала ненадминат образец на стил; сатирите и Поетичното изкуство на Хораций му давали наставления за морал и изкуство; в Метаморфози от Овидий пред него се е разгръщало фантастичното многообразие на класическата митология; В Фарсалия от Луканий е блестяли големите събития на римската история. А покрай поетите той чел и философите, като Цицерон с De officiis и De Senectute[1] и Сенека с моралните му диалози. Ала за

1) De officiis = За длъжните
De senectute = За старостта